

Примљено:	08.06.2017.
Орган:	Бр.
Вредност:	
04	9271

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име Тирић Топлица Јован

Датум и место рођења 06.02.1985. Прокупље

Основне студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Технолошки факултет
Студијски програм Прехрамбено инжењерство
Звање Дипломирани инжењер технологије
Година уписа 2004.
Година завршетка 2009.
Просечна оцена 9,23

Магистер студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Технолошки факултет
Студијски програм Технолошко инжењерство
Година уписа 2009.
Остварен број ЕСПБ бодова 120
Просечна оцена 10,00

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације МИКРОБИОЛОШКО ИСКОРИШЋЕЊЕ ОТПАДНОГ ГЛИЦЕРОЛА ИЗ ПРОИЗВОДЊЕ БИОДИЗЕЛА

Име и презиме ментора, звање др Славица Илић, ванредни професор

Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације НСВ број одлуке: 8/20-01-002/15-011
НСВ датум одлуке: 25.02.2015.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна 157
Број поглавља 7
Број слика (шема, графикона) 17
Број табела 9
Број прилога 1

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. Бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Ćirić J., Konstantinović S., Ilić S., Gojgić-Cvijović G., Savić D., Veljković V., The impact of isatin derivatives on antibiotic production by <i>Streptomyces hygroscopicus</i> CH-7, Chem. Ind. 70 (2) (2016) 123-128. У раду је проучаван утицај деривата изатина као извора азота на продукцију антибиотика хексаена Х-85 и азаломцилина Б, помоћу соја <i>Streptomyces hygroscopicus</i> CH-7. Деривати изатина, као биолошки активна једињења, делују стимулативно како на примарни тако и на секундарни метаболизам. Изатин-3-тозилхидразон, изатин-3-хидразон, 5-хлороизатин-3-тозилхидразон и 5-хлороизатин-3-хидразон су синтетисани у сировом глицеролу, добијеном током процеса производње биодизела од јестивог сунцокретовог уља. Највећа концентрација хексаена Х-85 је запажена на подлози са 5-хлороизатин-хидразоном, а елаиофилина на подлози са 5-хлороизатин-тиосемикарбазоном.	M23
2	Ćirić J., Ilić S., Konstantinović S., Veljković V., Gojgić-Cvijović G., Savić D., Fermentacija glicerola pomoću bakterije <i>Streptomyces hygroscopicus</i> CH-7, Advanced technologies 1(2) (2012) 20-25. У раду је приказан утицај сировог глицерола (настао у реакцији трансестерификације сунцокретовог и ретициног уља), као извора угљеника, на продукцију антибиотика соја <i>S. hygroscopicus</i> CH-7. Концентрација антибиотика је одређивана спектрофотометријски екстракцијом супернатанта културе одговарајућим растварачем (етил-ацетат за азаломцилин Б и н-бутанол за хексаен Х-85). Подлоге са глицеролом из производње биодизела су погодне за гајење <i>S. hygroscopicus</i> CH-7 као и за продукцију антибиотика.	M52
3	Danilović B., Cvetkovic-Rakić J., Ćirić J., Simeunović J., Veljković V., Savić D., The isolation and screening of microalgae for the production of oil, Chem. Ind. 71 (1) (2017) 69-74. У раду је проучавана могућност гајења микроалги, које су претходно изоловане и идентификоване из слатководних стајаћих вода, за производњу уља. Утврђено је да микроалге припадају родовима <i>Chlorococcum</i>, <i>Chlorella</i>, <i>Desmodesmus</i> и <i>Scenedesmus</i>. Највећи садржај суве биомасе утврђен је код сојева <i>Chlorococcum</i> sp. И <i>Desmodesmus</i> sp.1 (1,5 g/dm³), док се садржај уља кретао у опсезу од 15,8 % (<i>Chlorococcum</i> sp.) до 33% (<i>Chlorella</i> sp.). Како је највећа продуктивност уља утврђена код микроалги <i>Chlorella</i> sp. И <i>Scenedesmus</i> sp., ова два изолата су најпогоднија за даља проучавања у циљу побољшања приноса уља и могућности употребе у производњи биодизела.	M23
4	Konstantinović S., Danilović B., Ćirić J., Ilić S., Savić D., Veljković V., Valorization of crude glycerol from biodiesel production, Chem. Ind. Chem. Eng. Q., 22(4) (2016) 461-489. У раду је дат преглед и опис различитих употреба и могућности искоришћења отпадног глицерола који је главни нул-производ у производњи биодизела. Изводљивост и одрживост производње биодизела захтева ефективно коришћење отпадног глицерола. У овом прегледу, описане су могућности употребе отпадног глицерола као потенцијалног зеленог растварача за хемијске реакције, као полазне сировине за хемијску и биохемијску конверзију у значајна хемијска једињења, као супстрат или додатак у микробним процесима за синтезу значајних комерцијалних производа, за добијање биогаса и биоводоника и као додатак сточној храни. Посебна пажња је посвећена употреби отпадног глицерола у производњи биодизела.	M23
5	Danilović B., Avramović J., Ćirić J., Savić D., Veljković V., Production of biodiesel from microalgae, Chem. Ind. 68 (2) (2014) 213-232. У раду је приказан преглед досадашњих проучавања коришћења микроалги (технике изоловања, гајења и издвајања биомасе, као и начини конверзије уља) за добијање биодизела. Предност употребе микроалги је повећана ефикасност производње и могућност гајења у срединама које су неодговарајуће за гајење биљака, при чему не захтева пуно простора за гајење и не постоји негативан утицај на светске залихе хране и воде.	M23

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета. ДА НЕ

Убидом у приложеној документацији, Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације констатовала је да Јован Ђирић испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Технолошког факултета у Лесковцу за оцену и одбрану теме докторске дисертације под насловом „Микробиолошко искоришћење отпадног глицерола из производње биодизела“. Публиковао је пет радова (два ауторска) од којих су четири у међународним часописима а један у часопису националног значаја.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Детаљном анализом текста докторске дисертације Јована Ђирића, Комисија је донела следеће закључке:

- докторска дисертација је написана на српском језику. Стил и изглед докторске дисертације у потпуности одговарају упутству за обликовање, објављивање и достављање докторских дисертација Универзитета у Нишу,
- насловна страна, упоредна насловна страна, страна са информацијама о ментору и дисертацији на српском и енглеском језику, израђене су у складу са датим упутством,

- резиме је написан на српском и енглеском језику и у потпуности одговара садржају докторске дисертације,
- у уводу и теоријском делу докторске дисертације указано је на значај микробиолошког искоришћења отпадног глицерола. Докторанд је дао детаљан преглед до сада познатих процеса конверзије отпадног глицерола из производње биодизела у индустријски значајне производе,
- циљеви научног рада су јасно и прецизно дефинисани,
- материјал и методе прецизно описују коришћене поступке у истраживању,
- резултати и дискусија су јасно написани и прате постављене циљеве докторске дисертације,
- закључци су написани јасно и на основу њих се може стећи увид у научни допринос и иновативност резултата дисертације и
- коришћена литература је адекватно презентована.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Предмет овог докторског рада је био изналажење нових могућности микробиолошке конверзије отпадног глицерола добијеног у производњи биодизела ради добијања индустријски значајних метаболита. На почетку израде ове дисертације постављени су следећи циљеви:

- процена могућности микробиолошког искоришћења отпадног глицерола за добијање значајних метаболита, и то млечне киселине помоћу бактерије *E. faecalis* МК3-10А, антибиотика (хексаен Х-85 и азаломицин Б) помоћу бактерије *S. hygroscopicus* СН-7 и уља помоћу једноћелијских алги изолованих из слатководних бара,
- развој процеса ферментација ради изналажења нових могућности потрошње отпадног глицерола из производње биодизела,
- утврђивање утицаја неконвенцијалних извора азота, као што су изатинске „Schiff-ове“ базе на потрошњу отпадног глицерола и продукцију антибиотика,
- поређење ефикасности микробиолошког процеса продукције антибиотика коришћењем отпадног глицерола и неконвенционалних извора азота са процесом у којем се користе конвенционални извори угљеника и азота и
- поређење ефикасности проучаваних микробиолошких процеса у којима је коришћен отпадни глицерол и процеса у којима нису или су коришћени конвенционални извори угљеника (чист глицерол и глукоза).

На основу континуалног праћења израде као и прочитаног текста докторске дисертације, Комисија констатује да је кандидат успешно остварио све постављене циљеве докторског рада.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Резултати истраживања постигнути у овом докторском раду представљају оригиналан научни допринос у искоришћењу отпадних материја, односно њиховој микробиолошкој конверзији. Иновативност и научни значај докторске дисертације под насловом „Микробиолошко искоришћење отпадног глицерола из производње биодизела“ је садржана у следећем:

- први пут је проучавана могућност коришћена отпадног глицерола из производње биодизела као извор азота за микробиолошке процесе са бактеријом *E. faecalis* МК3-10А, бактеријом *S. hygroscopicus* СН-7 и једноћелијским алгама изолованих из слатководних бара,
- резултати су показали да се отпадни глицерол може користити без претходног пречишћавања и да може бити погодан и знатно јефтинији извор угљеника у односу на друге конвенционалне изворе угљеника као што је глукоза,
- отпадни глицерол, посебо добијен у производњи биодизела од сунцокретовог уља, показао је стимулативно дејство на продукцију вредних микробиолошких производа, пре свега антибиотика и микробног уља и
- проучавани процеси указују на велики значај отпадног глицерола као сировине вредне пажње за даља проучавања.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације је констатовала да је теза докторске дисертације оригинална и да је докторанд Јован Тирић самостално урадио дисертацију под стручним надзором ментора др Славице Илић, ванредног професора.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу претходно наведеног, Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације је једногласно закључила да докторанд Јован Тирић испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Технолошког факултета у Лесковцу за оцену и одбрану докторске дисертације и једногласно подноси позитиван извештај за докторску дисертацију под насловом „Микробиолошко искоришћење отпадног глицерола из производње биодизела“.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовану Комисије 8/20-01-004/17-034

Датум именовања Комисије 15.05.2017

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	др Влада Вељковић, редовни професор Технолошко инжењерство, Хемијско инжењерство (Научна област)	Универзитет у Нишу, Технолошки факултет у Лесковцу (Установа у којој је запослен)	председник
2.	др Славица Илић, ванредни професор Технолошко инжењерство, Прехрамбене технологије и биотехнологија (Научна област)	Универзитет у Нишу, Технолошки факултет у Лесковцу (Установа у којој је запослен)	ментор, члан
3.	др Гордана Гојгић-Цвијовић, научни саветник Хемија, биохемија (Научна област)	Универзитет у Београду, Центар за хемију, Институт за хемију, технологију и металургију, Београд (Установа у којој је запослен)	члан
4.	др Сандра Константиновић, ванредни професор Технолошко инжењерство, Хемија и хемијске технологије (Научна област)	Универзитет у Нишу, Технолошки факултет у Лесковцу (Установа у којој је запослен)	члан
5.	др Драгиша Савић, редовни професор Технолошко инжењерство, Прехрамбене технологије и биотехнологија (Научна област)	Универзитет у Нишу, Технолошки факултет у Лесковцу (Установа у којој је запослен)	члан

Датум и место:

.....